

Toelichting 43^e begrotingswijziging 2023

Programma 1 Bestuur en ondersteuning

1. Veilig Wonen: € 7.000 N

De veiligheid van decentrale bestuurders is een vereiste voor het goed functioneren van het openbaar bestuur. Per 1 oktober 2023 wordt de werkgeversverantwoordelijkheid voor hun veiligheid daarom geëxpliciteerd met een wijziging van de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers. Vanuit het programma Weerbaar Bestuur wordt hier een tegemoetkoming van € 2,4 miljoen per jaar tegenover gesteld voor 2023-2026. In de septembercirculaire 2023 is hiervoor via de algemene uitkering € 7.000 per jaar beschikbaar gesteld. In deze 2e 4-maands rapportage wordt de uitgaaf van dat bedrag begroot binnen programma 1.

2. Verkiezingen: € 70.000 N

De kosten van de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen (raming € 45.400) dienen geraamd te worden. Voorts was er een overschrijding van € 24.600 op de in maart gehouden verkiezingen voor de Provinciale Staten en It Wetterskip. Deze werden veroorzaakt door extra (corona)maatregelen die nog getroffen moesten worden en een aantal wettelijke veranderingen met extra kosten tot gevolg (training, facilitair).

3. Vergoeding bovenwijks Ludinga Vastgoed BV: geen gevolgen voor de exploitatie

Op basis van de rechterlijke uitspraak in hoger beroep in de rechtsprocedure grondtransacties Ludinga Vastgoed BV is Ludinga Vastgoed BV geen vergoeding bovenwijks verschuldigd over de zogenaamde BC-transacties (grondtransacties tussen Ludinga Vastgoed BV en de koper van een kavel) in het uitbreidingsgebied Ludinga. Als gevolg hiervan moet de al ontvangen vergoeding worden terugbetaald. Het gaat om een bedrag van € 393.110. Deze terugbetaling wordt gedekt uit de reserve bovenwijkse voorzieningen Ludinga.

4. Herijking gemeentelijk subsidiestelsel: geen gevolgen voor de exploitatie

Op grond van het Uitvoeringsplan Akkoord o hoofdlijnen 2022-2026 dient een algehele aanpassing van de subsidieverordening te worden uitgevoerd. Voor deze herijking is geen capaciteit binnen de organisatie aanwezig en is externe ondersteuning en expertise noodzakelijk. Hiervoor is een budget van € 54.000 noodzakelijk. Dekking vindt plaats uit de algemene investeringsreserve.

5. Reservering nieuwe ambtelijke huisvesting: € 300.000 V

Het structureel gereserveerde bedrag voor de nieuwe ambtelijke huisvesting ad € 360.000 wordt slechts voor een klein deel benut, een bedrag van € 300.000 valt vrij ten gunste van het rekeningresultaat.

6. Algemene uitkering gemeentefonds: € 1.675.000 V

De bijstelling van de post algemene uitkering betreft de extra uitkering vanuit de meicirculaire 2023 (€ 792.000) en septembercirculaire 2023 (€ 519.000). Dit zijn vnl. mutaties als gevolg van extra accres ontwikkeling. Voor een uitgebreide toelichting per post wordt verwezen naar de raadsinformatiebrieven die de raad over beide circulaire heeft ontvangen.

In de begroting 2023 en meerjarenraming zijn stelposten opgenomen om onderuitputting van de rijksuitgaven op te kunnen vangen. Nu het Rijk echter heeft besloten het volume-deel vanuit het accres 'vast te zetten' tot en met 2025 is het risico op onderuitputting

weggenomen. De stelpost onderuitputting van € 364.000 voor 2023 kan daarom vrijvallen (de stelposten onderuitputting voor de jaren vanaf 2024 zijn in de begroting 2024 en meerjarenraming eveneens vrijgevallen).

7. Onvoorzien structureel: € 26.925 V

Op het nog niet bestemde gedeelte van het voor onvoorziene structurele uitgaven beschikbare bedrag wordt in 2023 geen beroep meer gedaan. Hierdoor valt dit bedrag, groot € 26.925, vrij ten gunste van het rekeningresultaat.

Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat

8. Duurzame veilige inrichting Kimswerderweg: geen gevolgen voor de exploitatie

In het voorjaar is de gemeenteraad via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de inrichting van de Kimswerderweg.

Aanvullend aan het al beschikbare budget van € 387.000 (bijdrage Kimswerda) worden de volgende budgetten geraamd voor deze duurzame inrichting:

1. verkeersmaatregelen Kimswerderweg: € 333.000

Dekking:

* subsidie trochfytsroutes: € 187.500

* subsidie SDW: € 30.000

* reserve bovenwijkse voorzieningen Ludinga: € 115.500

2. vervangen damwand Kimswerderweg: € 235.000

Dekking jaarlijkse kapitaallast ad € 8.200: voorziening damwanden (zoet water).

9. Aanleg wandelpad Bynia State – Westerzeedijk: geen gevolgen voor de exploitatie.

Het budget voor de aanleg van het wandelpad Bynia State – Westerzeedijk ad € 343.000 is niet toereikend. Als gevolg van omissies in het bestek, het aanbestedingsresultaat, de bodemgesteldheid en de bereikbaarheid is een aanvullend budget van € 60.000 noodzakelijk.

Dekking van deze meerkosten vindt plaats uit de reserve Westerzeedijk.

10. Onderhoud elektrische palen (wegenafsluiting): € 20.000 V

Op het in 2023 nieuwe budget van € 20.000 voor onderhoud van elektrische palen wordt dit jaar geen beroep gedaan.

11. Restauratie Kerkpoortsbrug: geen gevolgen voor de exploitatie.

Het budget voor de restauratie van de Kerkpoortsbrug ad € 395.000 is niet toereikend.

Grotendeels als gevolg van de zeer slechte toestand van alle tussenschotten van de draagconstructie en de kosten van de noodbrug is een aanvullend budget van € 100.000 noodzakelijk.

Dekking van de meerkosten (een hogere kapitaallast van ca. € 3.200) vindt plaats uit de voorziening bruggen en duikers.

12. Projecten verkeersveiligheid: geen gevolgen voor de exploitatie.

In 2020 heeft de gemeente Harlingen vanuit de regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021 een subsidie ontvangen van € 712.425 voor het nemen van verkeersmaatregelen in de gemeente Harlingen in de periode 30 november 2020 t/m 31 december 2025. In de maand mei zijn vanuit deze subsidie drie maatregelen uitgevoerd. Dit zijn twee drempels in de Winamerdyk en het realiseren van een fietssnelweg van Harlingen naar Franeker. Hiervoor wordt over ca. 200 meter het fietspad verbreed.

In 2023 heeft de gemeente Harlingen vanuit de subsidieregeling trochfytsrûtes een subsidie ontvangen van € 255.509 voor het verbeteren van de fietsinfrastructuur. In de maand (voor tweede Pinksterdag) is hiervoor ca. 200 m fietspad verbreed, over 470 m is een comfort verbeterende deklaag aangebracht en in september is hier als laatste over 4,6 km kantbelijning aangebracht.

Totaal gaat het om een bedrag van € 87.000 waarmee het budget voor de uitvoering van het beheerplan wegen in 2023 wordt verhoogd met als dekking de genoemde subsidies (verkeersmaatregelen € 32.000 en trochfytsroutes € 55.000).

13. Aanvullend budget beheerplan wegen: geen gevolgen voor de exploitatie.

In 2023 zijn veel wegenprojecten in uitvoering gegaan, die de afgelopen jaren om diverse redenen waren doorgeschoven. Twee voorbeelden hiervan zijn de reconstructie van de Schepenwijk en van de Noord- en de Zuidoostersingel. Bij de Schepenwijk Noord hebben Vitens en Liander de gas- en waterleiding vervangen. Ook hebben Delta Fiber en KPN inmiddels glasvezel aangebracht. De Zuidoostersingel stond ook al een paar jaar op de planning, maar door de bouwverkeer van Nieuw Trebol is dit ook uitgesteld.

Het reguliere budget 2023 voor de uitvoering van het beheerplan wegen is door deze extra projecten niet toereikend en dient verhoogd te worden met € 327.000. Dekking vindt plaats uit de reserve beheerplan wegen.

14. Opbrengsten straatparkeren: € 102.143 V

Op basis van de monitoring van de parkeeropbrengsten straatparkeren (naheffingsaanslagen, vergunningen, automaten) tot en met augustus wordt de geraamde opbrengst verhoogd met € 102.143. De meeropbrengst wordt veroorzaakt door de opbrengst van de parkeerautomaten (doorgevoerde automatisering).

15. Aankoop grond maatschap D.W. de Jong: geen gevolgen voor de exploitatie

Het op 1 juli 2020 door de gemeenteraad beschikbaar gestelde budget voor de aankoop grond voor het eilandparkeren van maatschap D.W. de Jong ad € 417.500 was niet toereikend. Op basis van contractuele afspraken (stijgende koopsom bij latere levering dan 2020) is een aanvullend budget van € 91.000 noodzakelijk.

Dekking van de structurele meerkosten ingaande 2024 (€ 2.730 rente, op grond wordt niet afgeschreven) vindt plaats uit de meeropbrengst eilandparkeren.

16. Aankopen Harlingerstraatweg: geen gevolgen voor de exploitatie

Conform het raadsbesluit in april 2023 dient een investeringsbudget van totaal € 2.020.000 geraamd te worden voor de aankoop van vastgoed aan de Harlingerstraatweg nabij het parkeerterrein.

Dekking van de structurele jaarlast ingaande 2024 ad € 62.263 vindt plaats uit de meeropbrengst eilandparkeren.

17. Aankoop tractor voor parkeerterrein Harlingerstraatweg: geen gevolgen voor de exploitatie.

Voor het beheer van het parkeerterrein aan de Harlingerstraatweg is het noodzakelijk dat een tractor wordt aangeschaft (maaien, zout strooien, wegslepen auto's etc.). De kosten hiervan bedragen € 70.000.

Dekking van de structurele jaarlast ingaande 2024 ad € 9.100 vindt plaats uit de meeropbrengst eilandparkeren.

Programma 4 Economie

18. Contributie Vereniging van Waddenzeegemeenten: € 40.000 N

De vereniging van Waddenzeegemeenten wordt geconfronteerd met extra taken (Waddengovernance, Agenda voor het Waddengebied 2025, het uitvoeringsprogramma) die een tijdelijke contributieverhoging (tot en met 2026) noodzakelijk maken. Voor Harlingen bedraagt de verhoging € 40.000.

Programma 5 Onderwijs

19. Leerlingenvervoer Oekraïne € 43.000 N

De decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïne is een tegemoetkoming aan gemeenten voor de kosten die zij gemaakt hebben en maken voor het vervoer van Oekraïners naar scholen. De decentralisatie-uitkering ziet toe op de periode van januari 2023 tot en met 31 juli 2023. In de meicirculaire 2023 is hiervoor in programma 1 € 43.000 beschikbaar gesteld. In deze 2e 4-maands rapportage wordt de uitgaaf van dat bedrag binnen programma 5.

20. Kosten leerlingenvervoer € 80.000 N

De NEA-indexering die een taxibedrijf (contractueel) jaarlijks mag toepassen is nog hoger uitgevallen dan verwacht. Bij de indexering wordt gekeken naar de loonkosten, brandstofkosten, filedruk en verslechtering in de bereikbaarheid. Daarnaast zijn trein- en busabonnements fors duurder geworden en hebben we in het leerlingenvervoer steeds meer te maken met individueel vervoer doordat leerlingen afwijkende schooltijden hebben, waardoor deze kinderen niet in gecombineerde ritten kunnen worden geplaatst. Al met een wordt een nadeel van € 80.000 op dit budget verwacht.

21. Kosten VVE € 80.000 V

De aantallen peuters fluctueren jaarlijks en vallen voor 2023 lager uit. Sinds 2020 moeten ouders kinderopvangtoeslag aanvragen in Harlingen voor peuteropvang. Ouders waarvan slechts 1 ouder werkt of 1 ouder-gezinnen waarbij de ouder niet werkt kunnen geen toeslag aanvragen. Het bedrag (inkomens gerelateerd) wat deze ouders normaal gesproken van de belastingdienst zouden ontvangen vergoed de gemeente. De totale bijdrage die de gemeente (gemeentelijke toeslag) voor alle 'niet' werkende ouders vergoedt, valt dit jaar relatief laag uit.

22. Cofinanciering beweegteam door onderwijsinstellingen: € 33.000 V

De jaarlijkse bijdrage van 3 scholen in de kosten voor uitvoering van sport en bewegen 2023-2025 door Sport Fryslân, met behulp van het beweegteam Harlingen, was per abuis 2x begroot. Bij deze 4-maands rapportage wordt dat gecorrigeerd.

23. Hogere OAB vergoeding € 44.314 V

De rijksvergoeding onderwijsachterstandenbeleid, de zgn. OAB-vergoeding, is naar boven bijgesteld. Voor Harlingen betekent dit een extra vergoeding van € 44.314.

24. Terugvordering subsidie VVE- en peuteropvang 2022 € 45.913 V

Voor een 3-tal organisaties is de subsidie VVE- en peuteropvang 2022 lager vastgesteld dan dat ze hebben ontvangen, omdat er minder kosten zijn gemaakt. Dit leidt tot een terugbetaling aan de gemeente van per saldo € 45.913.

25. Brede impuls combinatiefunctionarissen € 74.928 V

Via de Brede SPUK/GALA wordt € 74.928 van het Rijk ontvangen voor de inzet van combinatiefuncties/buurtsportcoaches. Via deze 4-maands wordt deze inkomst op het juiste budget begroot. Deze inkomst dient ter dekking van de subsidie aan Sport Fryslân, die voor ons het sportbeleid uitvoert.

Programma 6 Sport, cultuur en recreatie

26. Onderhoud sportvelden Oostersportpark: € 40.000

Tijdens de verbouw van de kleedkamervoorziening van Zeerobben waren de kleedkamers en douches niet te gebruiken. De gehuurde noodvoorzieningen zaten niet in het investeringsbudget van de verbouw en zijn in de exploitatie op het onderhoudsbudget verantwoord met als gevolg een overschrijding op dit budget.

27. Voorziening buitensportaccommodaties: geen gevolgen voor de exploitatie.

Het budget voor de aanpassingen van de sportaccommodatie Oostersportpark ad € 491.000 is niet toereikend. Voornamelijk als gevolg van gestegen prijzen (corona, Oekraïne) is een aanvullend budget van € 95.000 noodzakelijk.

De meerkosten (een hogere kapitaallast van bijna € 5.000) ingaande 2024 worden meegenomen in de eerstvolgende begrotingsupdate 2024.

28. Aanleg Balklandpark: € 40.000

Het budget ad € 1.050.000 voor de aanleg van het Balklandpark is niet toereikend gebleken. Er resulteert een overschrijding van ca. € 40.000. De oorzaak van deze overschrijding is aangetroffen verontreiniging en een onbekende middenspanningsleiding.

Programma 7 Sociaal domein

29. Gemeenschappelijke regeling Fryslân-West € 126.206 N

Op basis van de mei- en septembercirculaire is de rijksbijdrage WSW verhoogd met per saldo € 126.206. Deze extra inkomst zit in de algemene uitkering binnen programma 1 en wordt ter beschikking gesteld aan de GR Fryslân-West, wat dus een extra last betekent binnen programma 7.

30. Definitief budget uitkeringen (BUIG) en loonkostensubsidies (LKS) 2023 € 862.146 V

Het macrobudget voor uitkeringen Participatiewet voor 2023 is door het Rijk naar boven bijgesteld. Het definitief macrobudget 2023, wat altijd begin oktober van elk jaar wordt gepubliceerd, is € 605 miljoen hoger dan het nader voorlopig macrobudget 2023 uit mei. Dit is met name het gevolg van de loon- en prijsbijstelling (€ 562 miljoen) en het inboeken van een effect van de verhoogde taakstelling voor statushouders in 2023 (bijna € 99 miljoen). Daarnaast zijn er neerwaartse bijstellingen als gevolg van de conjunctuur en de definitieve realisaties in 2022. De loon- en prijsbijstelling is vooral het gevolg van de toename van het wettelijk minimumloon per 1 januari 2023.

De verdeling van het macrobudget over gemeenten is ongewijzigd t.o.v. nader het voorlopig budget. Daardoor is de procentuele toename van het definitief budget t.o.v. het nader voorlopig budget voor elke gemeente gelijk, namelijk bijna 11,5 procent.

Ook het macrobudget voor loonkostensubsidies (LKS) is ten opzichte van het nader voorlopig budget met €49,2 miljoen naar boven bijgesteld. Ten opzichte van het voorlopig budget is de toename € 38,1 miljoen. Dit is het gevolg van twee tegengestelde effecten: een neerwaartse

bijstelling van het gerealiseerde volume in 2022 (- € 25 miljoen) en een loon- en prijsbijstelling van € 63,1 miljoen, vooral als gevolg van de verhoging van het minimumloon. In vrijwel alle gemeenten is het definitief budget voor LKS ruim 13 procent hoger dan het nader voorlopig budget.

Voor Harlingen zijn de verhogingen per saldo € 862.146 t.o.v. het voorlopig budget van mei dit jaar.

31. Taal voor ontheemden uit Oekraïne € 18.000 N

In de meicirculaire 2023 is via de algemene uitkering in programma 1 € 18.000 extra budget beschikbaar gesteld voor taal voor ontheemden uit Oekraïne. Ontheemden uit Oekraïne hebben nu beperkte mogelijkheden om de Nederlandse taal op vrijwillige basis te leren. Dit is wel noodzakelijk om een hogere arbeidsparticipatie te realiseren. De uitkering is hiervoor bedoeld. In deze 2e 4-maands rapportage wordt de uitgaaf van dat bedrag begroot binnen programma 7.

32. Dienst SZW NWF definitieve jaarrekening 2022 € 137.404 V

Ten opzichte van de voorlopige jaarrekening van de Dienst, die in onze jaarrekening 2022 is verwerkt, viel de definitieve jaarrekening € 137.404 voordeliger uit. Dit effect wordt via deze tussentijdse rapportage in dit jaar meegenomen.

Het verschil met de voorlopige cijfers zit voornamelijk in de programma's Wmo (ca. €70k) en Werk, Participatie & Inkomen (ca. €80k). Wat betreft Wmo zijn na de opmaak van de voorlopige cijfers de productieverantwoordelingen van zorgaanbieders ontvangen. Op basis hiervan vielen de kosten voor Wmo voorzieningen wat lager uit en ook de PGB afrekening was iets lager. Voor Werk, Participatie & Inkomen is na de opmaak van de voorlopige cijfers op basis van de cijfermatige input van Bureau Zelfstandigen Friesland (BZF) nog een mutatie debiteuren (levensonderhoud en Tozo) opgeboekt.

33. Dienst SZW NWF 2^e burap 2023 € 681.017 V

De 2^e burap 2023 van de Dienst NWF, met daarin een prognose voor de uitgaven en inkomsten over 2023, laat per saldo een voordeel zien van € 681.017 t.o.v. de 1^e 4-maands rapportage 2023 van de gemeente Harlingen. Dit voordeel is volgt opgebouwd:

Totaal Werk, Participatie & Inkomen	€ 603.709 V
Totaal Armoedebestrijding	€ 1.239.037 N
Totaal WMO	€ 449.840 V
Totaal Jeugdzorg	€ 130.000 N
Totaal Bedrijfsvoering	€ 125.506 V
Totaal 2^e burap Dienst	€ 189.983 N
Waarvan dekking:	
Budgetoverheveling energietoeslag decembercirculaire 2022	543.000 V
Stelpost extra lasten energietoeslag	290.000 V
Budgetoverheveling bijz. bijstand decembercirculaire 2022	38.000 V
Totaal programma 7 2^e 4-maands	€ 681.017 V

Werk, Participatie & Inkomen

Ten opzichte van de 1^e burap van de Dienst laat de bestandsontwikkeling van het aantal cliënten Inkomen in de 2^e burap een verdere daling zien: van 503 gemiddeld naar 448 gemiddeld over 2023. Dit heeft ook lagere lasten tot gevolg (de indexaties van de

bijstandsuitkeringen per 1 januari 2023 en juli 2023 o.b.v. het bruto wettelijk minimumloon waren in de 1^e burap al verwerkt).

De regeling Opvang ontheemden Oekraïne loopt van juli 2022 tot 4 maart 2024. Op basis van de cijfers van de eerste helft van het jaar verwacht de Dienst dat de lasten in 2023 € 200.000 lager uitvallen dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat de regeling vanaf 1 februari 2023 is gewijzigd. Wanneer iemand aan het werk is of iemand van 18 jaar of ouder een uitkering ontvangt dan wordt het leefgeld voor het hele gezin voortaan stopgezet. Dit verklaart met name de daling in lasten.

Lagere lasten bijstand zou in principe (op den duur) ook een lagere rijksvergoeding BUIG tot gevolg moeten hebben. Dat effect zien we op dit moment (nog) niet. Sterker nog, de BUIG uitkering is gestegen (zie punt 30), waardoor in Harlingen voor het eerst sinds jaren de lasten voor de bijstand niet meer hoger zijn dan de rijksvergoeding. Of dit ook een structurele situatie is, valt moeilijk te voorspellen omdat de rijksvergoeding BUIG uiteindelijk de (macro)ontwikkeling van de bijstandsantallen volgt en zich daar achteraf op aanpast. De lagere lasten opvang Oekraïners betekenen vooralsnog niet een lagere rijksvergoeding, omdat die op basis van normbedragen bepaald wordt (zie punt 38).

In de begroting 2023 is voor wat betreft inburgering de volledige taakstelling opgenomen i.p.v. de 70% die inburgerings-plichtig is. De taakstelling voor inburgeraars wordt niet behaald door een gebrek aan woningen. Hierdoor is er geen doorstroom. Dit betekent dat er geen inburgeringstrajecten ingezet kunnen worden. Dit resulteert in een forse onderschijding van de begroting.

Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering is zoals gezegd dit jaar flink gedaald. De groep die overblijft, is lastiger bemiddelbaar. De complexere problematiek bij deze groep vraagt veel begeleiding van de casemanager zelf voordat sprake kan zijn van toeleiding naar maatschappelijke participatie en werk. Daarbij is Pastiel onze primaire partner op het gebied van toeleiding naar werk. Als gevolg hiervan is minder gebruik gemaakt van de dienstverlening van externe re-integratie bureaus wat ook minder kosten tot gevolg heeft gehad.

Al met al is bij Werk, Participatie & Inkomen een voordeel van € 603.709 ontstaan.

Armoedebestrijding

Het nadeel van € 1.239.037 bij Armoedebestrijding wordt grotendeels veroorzaakt door lasten voor de verstrekking van de energietoeslag. In februari 2023 is een voorschot betaald van € 500. Dit kan worden gedekt door de rijksvergoeding die we hiervoor bij de decembercirculaire 2023 hebben ontvangen en die is overgeheveld naar 2023. Bij de 1^e 4-maands was er nog onduidelijkheid of de overige € 800 ook nog zou worden uitbetaald in 2023. Daarom zijn de lasten die begroot waren op een uitkering van € 1.300 toen vooralsnog verlaagd.

Echter, inmiddels heeft, na de Tweede Kamer, nu ook de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel Eenmalige Energietoeslag 2023. Dat betekent dat alsnog het restant van € 800 kan worden uitgekeerd. De lasten hiervoor zijn dus weer opgenomen in de prognose van de Dienst. Binnen de algemene uitkering in programma 1 is hiervoor reeds eerder een stelpost opgenomen “nog te ontvangen rijksvergoeding energietoeslag”.

Daarnaast is bij de 1^e 4-maands reeds een stelpost opgenomen € 290.000 voor extra lasten energietoeslag vanwege het feit dat Harlingen de energietoeslag beschikbaar stelt voor huishoudens met een inkomen tot 130% van de toepasselijke bijstandsnorm, terwijl het Rijk de vergoeding baseert op 120%.

Al met al kunnen de extra lasten als gevolg van de energietoeslag dus gedekt worden door reeds opgenomen vergoedingen/stelposten in programma 7 en 1.

WMO

Bij WMO zien we een afname van de kosten van € 449.840: door het uitblijven van een toename aan vervoersbewegingen middels het collectief vervoer is de prognose flink naar beneden bijgesteld (over het algemeen nemen de kosten van collectief vervoer wel toe door toepassing van de Nea-index op de tarieven van 13,7%).

Daarnaast wordt er minder zorg toegewezen voor Individuele Begeleiding, dit zorgt voor een lagere prognose.

Bij dagbesteding worden fors lagere uitgaven verwacht door de neerwaartse trend in aantallen dagactiviteiten per voorziening.

Jeugdzorg, Bedrijfsvoeringskosten

Ten opzichte van de 1^e burap/1^e 4-maands is de prognose voor kosten Jeugdzorg met € 130.000 verhoogd en zijn de kosten Bedrijfsvoering met € 125.506 verlaagd. Dit heeft meerdere (kleinere) oorzaken. Voor een toelichting hierop, alsmede voor een *uitgebreidere* toelichting op de afwijkingen binnen de andere onderdelen, wordt verwezen naar de 2^e burap 2023 van de Dienst die inmiddels naar de raad is verstuurd.

34. Speeltuinen dubbel begroot € 3.500 V

Een post m.b.t. speeltuinen die dubbel begroot was kan komen te vervallen.

35. Voorlopig resultaat BW & MOVO € 264.514 V

Eind juli heeft Sociaal Domein Fryslân (SDF) de verwachte afwijkingen voor de centrumregelingen bekend gemaakt.

Voor Beschermd Wonen (BW) wordt (om dezelfde redenen als vorig jaar) een groot positief resultaat verwacht: voor Harlingen betekent dit een verrekening van € 364.514. Dit is onder andere het gevolg van de inzet van het Expertiseteam Beschermd wonen. Zij werken nauw samen met de medewerkers in de toegang (sociaal werkers, wmo-consulenten, gebiedsteammedewerkers, meitinkers, procesregisseurs) en kijken kritisch mee bij de aanvragen BW waardoor de best passende ondersteuning wordt ingezet. Mede door de effectiviteit van het Expertiseteam is in 2021 besloten dat het Expertiseteam Beschermd wonen doorgaat tot 31 december 2023. Een ander onderdeel dat heeft bijgedragen aan het positieve resultaat is de compensatie vanuit het Rijk voor het langer BW-ondersteuning bieden aan Wlz-cliënten en de extra administratieve werkzaamheden die daaruit voortvloeiden.

Voor Maatschappelijke Opvang (MO) wordt een licht tekort verwacht. Ook voor Vrouwenopvang (VO) wordt een tekort verwacht veroorzaakt door een hogere subsidie aan Veilig Thuis: in de bijdrage van gemeentes aan Veilig Thuis is door SDF abusievelijk geen rekening gehouden met een uitname uit de dienstverleningsovereenkomst voor Toekomstscenario. Hierdoor is de bijdrage die rechtstreeks wordt gefactureerd aan de Friese gemeentes te laag vastgesteld en wordt deze nu verrekend via de Vrouwenopvang. In onze begroting hebben we voor MOVO een teruggaaf van € 100.000 begroot die hiermee komt te vervallen.

Per saldo bedraagt het voordeel op BW/MOVO € 264.514.

36. Bijdrage "Fryslân Werkt!" € 4.539 N

Per 1 januari 2021 zijn de activiteiten t.b.v. de arbeidsmarktregio (Fryslân Werkt!) niet langer ondergebracht in de activiteiten en set van afspraken van SDF. Er is in het voorjaar van 2023

een convenant afgesloten tussen deelnemende gemeenten, waarin de afspraak over samenwerking en de gezamenlijke inbreng voor Fryslan Werkt is opgenomen ad € 185.000. Dit is een aanvulling op de rijksbijdrage die via de centrumgemeente beschikbaar wordt gesteld t.b.v. de arbeidsmarktregio.

Inzet en besteding van middelen t.b.v. de arbeidsmarktregio wordt afgestemd en vastgesteld in het Algemeen Bestuur van Fryslan Werkt!.

Het beheer en de verantwoording van de middelen is per 1 januari 2021 overgeheveld van SDF naar centrumgemeente Leeuwarden. Ook het factureren van de bijdrage van gemeenten (€ 185.000) is ondergebracht bij de gemeente Leeuwarden.

Vandaar dat Harlingen van de gemeente Leeuwarden een factuur heeft ontvangen van € 4.539 om ons aandeel in deze € 185.000 te voldoen.

37. Correctie budgetoverheveling 2022 € 92.640 V

Per abuis zijn bij de budgetoverhevelingen uit de jaarrekening 2022 ook 2 kredieten overgeheveld, waardoor de lasten daarvan nu 2x begroot staan. Bij deze 2^e 4-maands wordt dit gecorrigeerd.

38. Terugvordering subsidie JS&C € 14.442 V

Bij de subsidievaststelling over 2022 bleek dat het Jeugdfonds Sport & Cultuur in 2022 minder uitgaven heeft gehad. Op basis van de afspraken/subsidievoorwaarden is daarom teveel ontvangen subsidie terugbetaald.

39. Noodopvang vluchtelingen Oekraïne € 1.515.427 V

Net als in 2022 hebben gemeenten ook in 2023 op basis van de "Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne" ter dekking van de kosten voor gemeentelijke opvang (GO) recht op een normbedrag van € 83 per dag per gerealiseerde opvangplek. Momenteel zijn in de gemeente Harlingen op zo'n 5 opvanglocaties 83 plekken gerealiseerd. Gerekend met een gemiddeld aantal van 322 dagen opvang is het normbedrag hiervoor $83 \times 322 \times € 83 = € 2.287.148$. Er bestaat ook nog steeds recht op vergoeding voor particuliere opvang (PO). Het normbedrag hiervoor is € 210 euro per geregistreerde persoon per maand. Momenteel zijn in de gemeente Harlingen op zo'n 12 locaties 37 personen opgevangen. Gerekend met een gemiddeld aantal van 7,67 maanden opvang is het normbedrag hiervoor $37 \times 7,67 \times € 210 = € 59.605$. Voor GO en PO is dan ook een voorschot van € 2.346.753 bij het van het Ministerie van Justitie en Veiligheid aangevraagd.

Uit de bekostigingsregeling moeten de volgende zaken betaald worden:

- gemeentelijke kosten voor onderdak in opvangvoorzieningen;
- een maandelijks financiële toelage (leefgeld) ten behoeve van voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven, tenzij de ontheemde inkomsten uit arbeid heeft;
- recreatieve en educatieve activiteiten;
- een verzekering tegen de financiële gevolgen van wettelijke aansprakelijkheid;
- betaling van buitengewone kosten.

De kosten die de gemeente over 2023 verwacht te maken voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne zijn aan de ruime kant begroot op € 800.000. Dat is inclusief de leefgelduitkeringen door de Dienst. De verwachte kosten hiervoor van € 132.000 zijn in de begroting van de Dienst opgenomen (zie punt 33). Dat betekent dat op het budget Noodopvang vluchtelingen Oekraïne rekening wordt gehouden met kosten van € 668.000. In de 1^e 4-maands zijn de toen verwachte kosten budgetneutraal opgenomen. Dat betekent dat toen is gerekend met een vergoeding van € 163.326.

Bij deze 2^e 4-maands wordt alvast een resultaat op deze regeling begroot en wordt niet afgewacht tot de jaarrekening zoals in 2022 wel gebeurd is. Gerekend met een

voorschotaanvraag van € 2.346.753 verwachten wij € 2.346.753 - € 163.326 - € 668.000 = € 1.515.427 als voordeel op deze regeling in te kunnen boeken. De definitieve afrekening volgt bij de jaarrekening.

40. Terugdraaien bezuinigingstaakstelling sociaal domein: € 150.000 N

De ingeboekte bezuinigingstaakstelling op het sociaal domein van € 150.000 wordt voor 2023 teruggedraaid. Op dit moment wordt nog onderzocht waar en hoe de besparing te realiseren is. De eerste resultaten daarvan zullen pas in 2024 (financieel) zichtbaar zijn waardoor de taakstelling voor dit jaar wordt afgeboekt.

Programma 8 Volksgezondheid en milieu

41. Bubble Barrier: geen gevolgen voor de exploitatie

In het van Harinxmakanaal wordt een bubble barrier gerealiseerd. De gemeente Harlingen is budgethouder van deze investering. De kosten die met deze investering gemoeid zijn worden geraamd op € 965.000. Dit bedrag wordt geraamd op de gemeentelijke balans. Dekking vindt plaats uit bijdragen van participerende partijen (Waddenfonds, Rijkswaterstaat, provincie en de organisatie Great Barrier Bubble). Harlingen staat voor een klein deel van de investering aan de lat (€ 889). De structurele lasten van deze investering worden voor Harlingen op € 4.000 geraamd. Beide bedragen zijn geraamd in de gemeentebegroting (gehonoreerde beleidswens in de programmabegroting 2022).

Programma 9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

42. Wet Goed Verhuurderschap (WGH): € 9.000 N

In het Coalitieakkoord is afgesproken dat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gericht aan te pakken, middels het wetsvoorstel "Wet Goed Verhuurderschap". Voor de eenmalige kosten die gemeenten maken als gevolg van de invoering van de landelijke regels en het instellen van het meldpunt is bij de meicirculaire 2023 via de algemene uitkering binnen programma 1 € 9.000 beschikbaar gesteld. In deze 2e 4-maands rapportage wordt de uitgaaf van dat bedrag begroot binnen programma 9.

Overig

43. Gereserveerde lasten voor (vervangings)investeringen: € 99.413 V

In de begroting 2023 zijn diverse lasten gereserveerd voor nieuwe investeringen en vervangingsinvesteringen. Een deel van deze investeringen wordt dit jaar niet meer uitgevoerd of wordt in de loop van 2022 uitgevoerd, waardoor nog niet wordt afgeschreven op deze investering. Het gaat met name om vervangingsinvesteringen buitendienst en om de gereserveerde kapitaallasten lasten voor de herinrichting van het openbaar gebied rond het Waddenpromenadegebied. Dit leidt tot een eenmalig voordeel van € 145.290.

44. Afschrijvingen: € 196.614 V

Voor een aantal investeringsbudgetten, waarop in de begroting 2023 al wordt afgeschreven, worden dit jaar nog uitgaven gedaan, omdat het werk nog niet is afgerond. Gevolg is dat er in de jaarrekening 2023 geen afschrijving zal plaatsvinden. Het gaat met name om lopende investeringen in wegen en in het eilandparkeren. Dit leidt tot een eenmalig voordeel in de gemeente. Totaal gaat het om een bedrag van € 196.614.

45. Inhuur derden/salarissen: € 1.116.349 N

De reguliere inhuurbudgetten in de begroting 2023 alsmede de eenmalige budgetten die ook deels worden ingezet om kosten van inhuur te dekken, zijn niet toereikend om alle kosten van inhuur/salarissen in 2023 te dekken. De verschillende inhuurbudgetten dienen verhoogd te worden met totaal € 2.142.292. Er is een bedrag van € 1.525.943 aan dekking aanwezig om deze hogere inhuurkosten door middel van een begrotingswijziging te dekken (zie de specificatie hierna). Als nadeel ten laste van de exploitatie komt derhalve een bedrag van € 616.349. Omdat het eenmalig in 2023 de geraamde voordeel op salarissen/inhuur van € 500.000 op basis van de verwachting dat de nieuwe vacatures getemporiseerd zouden worden ingevuld niet is gerealiseerd, wordt het totale nadeel € 1.116.349.

De belangrijkste oorzaken van dit nadeel van ruim € 1,1 miljoen in de exploitatie zijn:

1. De geraamde temporisering van de salariskosten is niet uitgekomen; daar waar vacatures niet ingevuld konden worden, moest noodzakelijkerwijs ingehuurd worden, zodat deze 'besparing' van € 500.000 niet is gerealiseerd;
2. Het hoge ziekteverzuim, waardoor het beschikbare budget voor verzuimcompensatie ad € 148.500 niet toereikend was. De kosten van inhuur als gevolg van ziekte bedragen in 2023 ongeveer € 440.000, ruim € 290.000 meer dan geraamd.
3. De niet ingevulde vacatures waarvoor ingehuurd moest worden. Inhuur kost over het algemeen meer dan wanneer een functie is ingevuld. Het gaat hier zowel om nieuwe functies in het kader van 'samen Harlingen' als bestaande functies waar tijdelijk moest worden ingehuurd als gevolg van verloop.
4. Inhuur van specialistische kennis die niet in de organisatie aanwezig is.

De specificatie van de aanwezige dekking ad € 1.525.943 is als volgt:

1. salarissen (vacatureruimte): € 1.082.998;
2. budget verzuimcompensatie: € 148.500;
3. ziektegelduitkering: € 11.500;
4. vergoeding Terschelling VVH-dienstverlening: € 95.000;
5. budget 'externe specialistische adviezen': € 13.454;
6. leges aanleg glasvezel: € 55.000;
7. budget 'ontwikkelen gebiedsdekkend omgevingsplan: € 58.296;
8. budget 'verkeerstellingen': € 8.000
9. detachingsvergoedingen: € 2.597;
10. provinciale vergoeding gebiedsontwikkeling Spaansen: € 19.598;
11. decentralisatie-uitkering extra capaciteit Boa's: € 31.000.

Recapitulatie 43^e begrotingswijziging 2023

1.	Veilig Wonen	€ 7.000 N
2.	Verkiezingen	€ 70.000 N
5.	Reservering nieuwe ambtelijke huisvesting	€ 300.000 V
6.	Algemene uitkering gemeentefonds	€ 1.675.000 V
7.	Onvoorzien structureel	€ 26.925 V
10.	Onderhoud elektrische palen (wegenafsluiting)	€ 20.000 V
14.	Opbrengsten straatparkeren	€ 102.143 V
18.	Contributie Vereniging van Friese waddenzeegemeenten	€ 40.000 N
19.	Leerlingenvervoer Oekraïne	€ 43.000 N
20.	Kosten leerlingenvervoer	€ 80.000 N
21.	Kosten VVE	€ 80.000 V
22.	Cofinanciering beweegteam door onderwijsinstellingen	€ 33.000 N
23.	Hogere OAB vergoeding	€ 44.314 V
24.	Terugvordering subsidie VVE- en peuteropvang 2022	€ 45.913 V
25.	Brede impuls combinatiefunctionarissen	€ 74.928 V
26.	Onderhoud sportvelden Oostersportpark	€ 40.000 N
28.	Aanleg Balklandpark	€ 40.000 N
29.	Gemeenschappelijke regeling Fryslân-West	€ 125.206 N
30.	Definitief budget uitkeringen (BUIG) en loonkostensubsidies (LKS) 2023	€ 862.146 V
31.	Taal voor ontheemden uit Oekraïne	€ 18.000 N
32.	Dienst SZW NWF definitieve jaarrekening 2022	€ 137.404 V
33.	Dienst SZW NWF 2e burap 2023	€ 681.017 V
34.	Speeltuinen dubbel begroot	€ 3.500 V
35.	Voorlopig resultaat BW & MOVO	€ 264.514 V
36.	Bijdrage "Fryslân Werkt!"	€ 4.539 N
37.	Correctie budgetoverheveling 2022	€ 92.640 V
38.	Terugvordering subsidie JS&C	€ 14.442 V
39.	Noodopvang vluchtelingen Oekraïne	€ 1.515.427 V
40.	Terugdraaien bezuinigingstaakstelling sociaal domein	€ 150.000 N
42.	Wet Goed Verhuurderschap (WGH)	€ 9.000 N
43.	Gereserveerde lasten (vervangings)investeringen	€ 99.413 V
44.	Afschrijvingen	€ 196.614 V
45.	Inhuur derden/salarissen	€ 1.116.349 N
Totaal:		€ 4.460.246 V